

לא לשתף פעולה עם אריאל

מאמר המערכת 13.04.2021 00:01

התירוץ האחרון להחלטת שר החינוך יואב גלנט, שלא להעניק את פרס ישראל במתמטיקה ומדעי המחשב לפרופ' עודד גולדרייך ממכון ויצמן, הוא חתימתו של האחרון על עצומה, הקוראת לאיחוד האירופי להפסיק את שיתוף הפעולה עם אוניברסיטת אריאל. מעבר לפסילה חסרת הבסיס ולהתנהלות המקרתיסטית מצד שר החינוך — בדברים שאמר בימים האחרונים, מזכיר גולדרייך נשכחות: המוסד האקדמי בשטחים נולד בחטא וממשיך להתקיים רק בזכות חוקים המבקשים למחוק את הקו הירוק.

במסגרת מגמת הלגיטימציה של מפעל ההתנחלות, גם ועד ראשי האוניברסיטאות (ור"ה) שינה כיוון והוא פועל כעת לצרף אליו את המוסד באריאל ולשתף פעולה עם מהלך המנציח את הכיבוש. מדובר בשינוי מגמה מדאיג, לאחר שבעשור האחרון ניהל ור"ה מאבק מתמשך נגד הכרה באוניברסיטה באריאל. במפגש הקרוב, שיתקיים בעוד פחות משבועיים, צפויה ההחלטה על צירוף האוניברסיטה באריאל לעבור ללא התנגדות משמעותית, גם אם לאנשי סגל שביקשו לברר את העניין נאמר כי "שום דבר לא סגור", אולי בניסיון להשקיט את הביקורת.

בשנים האחרונות נהפכה סוגיית ההכרה באוניברסיטה באריאל למוקד מתיחות בין ראשי האוניברסיטאות לשרים מהימין, שהפעילו איומים, כדי לבטל כל הבחנה בין האוניברסיטה שמעבר לקו הירוק למוסדות שבתחומי ישראל. ראשי האוניברסיטאות מסבירים את הכניעה כעת בחשש מלחץ מחדש מצד שר החינוך הבא ומפני עתירה לבג"ץ. הם סבורים שעדיף לנקוט יוזמה מאשר לחכות למהלומה. "המאבק נגד אריאל הוא המלחמה הקודמת. נלחמנו והפסדנו", הודה בכיר באחת האוניברסיטאות ועמיתו הוסיף: "רצינו להסיר את העניין מסדר היום ואולי לנטרל קצת מהעוינות כלפינו" (אור קשתי, 9.4).

ראשי האוניברסיטאות, שהתחלפו בשלוש השנים האחרונות, מוכנים כיום פחות מבעבר להמשיך ולהיאבק במוסד שהוקם בכוח הזרוע וקיבל אישורים בהליכים אקדמיים מפוקפקים. ואולם, שום הכשרה, כולל תיקונים בחוק דוגמה זה שיזם לפני שנתיים נפתלי בנט, לא תמחק את העובדה שמדובר בכלי פוליטי, חלק משלטון צבאי השולל זכויות אדם בסיסיות ממיליוני אנשים.

אסור לאקדמיה לזותר מרצונה החופשי על תפקידה כמגדלור מוסרי וכשומרת סף. מקרים דומים בהיסטוריה, שבהם התיישרו מוסדות ההשכלה עם דרישות השלטון, צריכים לעמוד לנגד עיניהם של ראשי האוניברסיטאות. אקדמיה חופשית אינה יכולה להכיל אידיאולוגיה של כיבוש ודיכוי. אם נשיאי האוניברסיטאות מתקשים להבין זאת, על הסגל האקדמי והסטודנטים להסביר להם.